

Taxa postala
plátó in manu.
No. 22471

Szerkesztőség
és kiadóhelye

10. Telefon
Havonta 1
évre 600,
félre: Ha
félre 12,
detések díj
KELET" a
dőség egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Di Ramasetter Róbert

Disztr. 2. I. e.

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bemutatók
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Búcsúréti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1936. július 30.

5696. ÉV. AB 11. XIX. ÉVF. 177. SZAM

Madrid Sevilla, Sevilla Madrid közeli elestét jelenti

Saragossa, Toledo és Cordova még a zendülők kezében van. A kormány meg van győződve végső győzelméről. Megkezdődött Oviedo ostroma. A kormánycsapatok nagyszabású offenzívát indítottak a guadarramai fronton

A szocialista internacionálé brüsszeli értekezlete szolidaritásra hívta fel a demokratikus országokat a spanyol kormány mellett

Madrid, július 29. A spanyolországi polgárháború frontjain lényegesebb változásról még mindig nem lehet beszámolni. A harc tombol s a szemben álló harcoló felek minden eszközzel, így a hírszolgálat eszközeivel is, a maguk végleges győzelmét akarják kicsikarni. Döntő győzelemről azonban ezúttal sem lehet beszámolni, sem a felkelők, sem a kormánycsapatok részéről.

Mint ahogy már a harc elején történt, úgy a felkelők, mint a kormány jelentései teljes és döntő győzelmet jósolnak a ma-

guk javára, mialatt a harcok percig sem szünetelnek, sőt egyre szélesebb frontokra terjednek ki. Cáfolatok és ellencáfolatok tarkítják úgy a kormány, mint a felkelők tevékenységéről beszámoló híradásokat, amelyekből azt lehet megállapítani, hogy sem a felkelők, sem a kormánycsapatok nem tudtak még egymásra döntő csapást mérni, sem lényegesen közelebb jutni a harcot eldöntő nagy fordulatokhoz.

Legújabb jelentéseink a spanyol polgárháború eseményeiről a következők:

Mit jelent a kormány?

A mai nap folyamán a spanyol belügyminisztérium rádióközleményt adott ki, amelyben azt hangoztatja, hogy a kormány csapatok nagyszabású offenzívát indítottak a felkelők ellen, amelynek az a célja, hogy véglegesen véget vessen a zendülésnek. Ez a kormányjelentés egyidejűleg beisméri, hogy szemben a tegnapi jelentésekkel, Alcazar és Toledo városokat a kormánycsapatok még nem hódították meg. A guadarramai fronton a kormány repülői tegnap felfedezték a zendülők munióraktárát, amit egy rohamosztagos csoport a levegőbe röpített. A munióraktár őrzetére kivezényelt zendülők erős tűz alá vették a rohamosztagosokat, akik közül kettőt megöltek, tizenegyet megsebesítettek. Renteria vidékén a harcok változatlan erővel folynak a felkelők és a kormánycsapatok között. Az Oyarzumból visszavonult zendülők Ventas Quatrede felé vonultak vissza, amely Irun mellett van és ahol újabb ádáz harcra került sor. A kormánycsapatokat mindenütt megsebesítették és jól felszerelt muniókkal, fegyverekkel, ágyúkkal, amelyeket a loyolai tüzérségi kaszárnyából zsákmányoltak a kormánycsapatok. Pampeluna felé több zendülő csapat indult.

A madridi rádió délben kiadott jelentése szerint a zendülő csapatok helyzete Sevillában tarthatatlanná vált. Ellano tábornok és vezérkara menekülésre készen állanak Laroda mellett. Tegnep Malaga tartományban a zendülők lelőttek egy repülőgépet. Egyidejű jelentés szerint Indalecio Prieto volt miniszterelnök kijelentette a Havas tudósítójának, hogy teljes mértékben meg van győződve a kormány végleges győzelméről. Oviedo asturiai várost, amely az 1934. évi forradalom során is sokat szenvedett, a kormánycsapatok Pena szocialista képviselő vezetésével ostromolják. A zendülők részéről Arenda tábornok védi a várost. A kormánycsapatok, hogy a véres megütközést elkerüljék, ismételtén felszólították a zendülőket, adják meg magukat, de erre nem voltak hajlandók. Kormányjelentés szerint a baszk tartományokban a kormánycsapatok sikeresen operálnak. Barcelonai jelentés szerint a Saragossa ellen mára várt kormánytámadás halasztást szenvedett, mert a zendülők erősen tartják magukat Saragossában és számos tankkal és jó hadianyaggal rendelkeznek. A kormánycsapatok újabb hadianyag érkezését várják a támadás megindításához. Egyébként San-

Locquen városban a zendülők megadták magukat a kormánycsapatoknak.

Párizsi jelentés szerint a spanyol zendülők lemondtak Irun bombázásáról, nehogy ezáltal a francia hatóságokkal incidensbe keveredjenek. A francia kormány egyébként, hogy elkerülje a francia felségjogok bármilyen megsértését, utasította a határmenti megyék prefektusait, hogy fegyverezzenek le minden Spanyolországból érkezett katonát, vagy rohamosztagost.

A zendülők optimista jelentései.

A fenti kormányjelentésekkel ellentétben, mint ahogy azt már megszokhattuk, a sevillai rádió a zendülők nagy sikereiről szóló jelentéseket ad le. Tegnep Ellano tábornok azt közölte a rádióleadó előtt, hogy a madridi kormány hírei hamisak. Nem felel meg a valóságnak, hogy a kormánycsapatok elfoglalták volna Toledo, Cordovát, Retuert és Saragossát. A tábornok szerint Ayamonte város meghódítása a zendülők által csak órák kérdése. A zendülő csapatok helyzete Galicia tartományban kedvező. Molla tábornok hadoszlopai folytatják rendszeres előnyomulásukat Madrid felé. A hadoszlopok a Somosierra hegylánc nyugati lejtőin ereszkednek alá és a Madridtól 80 kilométernyire fekvő Buytrag községbe értek.

A zendülők Huelva tartományban is előnyomulnak és az elmúlt éjjel egy óraker bevonultak Huelva városába, amely megadta magát a zendülőknek.

A Guadarrama hegység nyugati részét, amely Madrid felé esik, a zendülők elfoglalták és a hasonló községben vannak, amely csak 40 kilométernyire van a fővárostól. A déli fronton a zendülők újabb erőstéseket kaptak Marokkóból. A zendülők tegnapig 22 kormányrepülőgépet lőttek le. Ellano tábornok közleménye végén kérte a lakosságot, legyen türelemmel, mert a kormánycsapatok már nem sokáig állhatnak ellen.

Rabati jelentése szerint egyik marokkói lap mai számában azt írja, hogy tegnap délután egy repülőgépet, amelyben Guy Maziere párizsi újságíró ült, mikor a spanyol zendülők területe fölött repült el, a zendülők lelőttek. Maziere meghalt, pilótája megsebesült.

A szocialista internacionálé és a szakszervezeti internacionálé kiáltványa a spanyol kormány érdekében.

A Brüsszelben székelő szocialista internacionálé és szakszervezeti szövetség tegnap tartott közös értekezletet kiáltványt szövegelt meg, amelyben a világ munkásságát arra szólítja fel, hogy vállaljon mindenütt és

minden körülmények között szolidaritást a spanyol munkássággal. A kiáltvány befejezésében azzal a kéréssel fejeződik be, hogy az összes demokratikus államok a nemzetközi jogszabályokkal egyetértésben, nyújtsanak törvényes segítséget a spanyol kormánynak a reakció és az ellenforradalom elleni küzdelmében.

Hendayai jelentés szerint a Saint Jean de Luzban tartott értekezletükön a Spanyolországban akreditált külföldi missziók vezetői abban állapodtak meg, hogy székelyüket Irunban ülték fel, amely néhány száz méternyire van a francia határtól.

Londoni jelentés szerint egy interpellációra adott válaszában Lord Stanhope kijelentette az alsóházban, hogy a spanyol hajók tüzelő anyaggal való ellátása tisztán kereskedelmi kérdés, amely nem érdekli a kormányt. Egyidejű londoni jelentés arról számol be, hogy Franco zendülő tábornok arra kérte fel a gibraltári angol hatóságokat, hogy ne tartózkodjanak a spanyol hajók közelében, nehogy azok esetleges bombázása folytán veszélynek tegyék ki magukat.

A francia kormány a spanyol kormány győzelmét reméli

Párizsi jelentés szerint francia hivatalos körök teljes mértékben biznak a spanyol kormánycsapatok győzelmében. A felkelők különböző érzesű csapatok felett rendelkeznek, ami győzelmüket kilátástalanná teszi.

Spanyol kormánykörök szerint a kormánycsapatok előhaladását a helyi parancsnokságok önféltésége gátolja, valamint a kommunista és anarchista elemek külön akciói.

Párizsi jelentés szerint Franco tábornok, a felkelők vezére, ígéretet tett Hitlernek, hogy győzelme esetén nagyarányú koncessziókat engedélyez a német kormánynak.

A polgárháború legvéresebb ütközete

Hendayai jelentés szerint a polgárháború eddigi legvéresebb ütközete a Hendaye közelében levő sziklás vidéken zajlott le. A felkelők nyomában az összeütközés kitörése után Madridból indultak ki, hogy segítségére sietessenek az előnyomuló felkelő csapatoknak. Tervükről értesültek a kormánycsapatok parancsnokai is, akiknek szintén fontos érdekük volt, hogy az átjárót megszállják és ezzel megakadályozzák a Madridtól délre levő felkelő csapatok előnyomulását. Valóságos versenyfutás indult meg a két ellenfél között a hegyesorsos bírtokáért.

Először a felkelők értek oda, néhány óra múlva a kormánycsapatok és ezek rendkívül vérengző harc után a felkelők csapatát teljesen megsemmisítették.

A hegység déli részén előnyomuló felkelők hadserege erről a harcról mi sem tudott. Molla tábornok parancsot adott, hogy a hágon át nyomuljanak Madrid felé. Mikor aztán a felkelők egészen közel értek a kormánycsapatokhoz, ezek gőpégveréből gyilkos tüzet zúdítottak rájuk, úgyhogy széles sorokban estek el. A felkelők előnyomulása így megállt, minthogy a hegység egyetlen fontos átkelési pontja a kormánycsapatok kezében van.

Negyvenmillió pezeta rendkívüli hitel a kormánycsapatok részére

Madridi jelentés szerint a kormány tegnapi rendkívüli minisztertanácsi ülésén negyvenmillió pezeta rendkívüli hitel szavazott meg a felkelők elleni harc céljaira.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

VILAG TUKRA

Sir Herbert Samuel öröksége

Irta: Dr. Weinsburg Chaim, Tel-Aviv

(Befejező közlemény.)

Mindezek után joggal tehető fel a logikus kérdés: hogyan lehetséges az, hogy akkor, amikor a londoni kormány szemmel láthatóan cionista-barát politikát folytat, ugyanakkor az ennek a politikának a megvalósítására kirendelt alantas közegek ennek a politikának szánt szándékkal ellene dolgoznak. Tény az, hogy ez is egyike ama angol rejtélyeknek, melyek a kontinentális mentalitású ember előtt megfoghatatlanok. A dolgok ismerői azt mondják, hogy az angol központi kormánynak soha sincsenek szilárd, előre megfontolt, előre lefektetett alapelvei. Óráról-órára, vagy akár percről-percre változtatják a politikájukat, ahogy éppen a szükség kívánja. A birodalom pedig olyan nagy, hogy a központi kormánynak igazán nehéz volna az egész földkerekségen szétszórt összes kis tartományocskák minden ügyes-bajos dolgából nagy problémát csinálni. Sokkal kényelmesebb plein pouvoirt adni a kiküldött hivatalnokoknak.

A fenti vázlatos kép úgy nagyjából bepillantást enged az 1921-es és az 1929-es arab zavargások körülményeibe. A legutóbbi, most is tartó zavargásoknak a fentiekben kivül még más oka is van. A nemzetközi helyzet. Minden újságolvasó ember tudja, hogy a nemrég befejezett olasz-abessziniai háború folyamán volt olyan pillanat, amikor csak egy hajszálon függött, hogy kitörjön a háború egyrészt Olaszország, másrészt Anglia és Franciaország között. Ebben a háboruban Olaszországnak mindenesetre kisebb esélyei lettek volna, mint ellenfeleinek. Természetes tehát, hogy Olaszország olyan védelmi előkészületeket tett, amelyeket éppen tudott és ezek között a védelmi előkészületek között legkézenfekvőbb volt Angliának és Franciaországnak zavarokat csinálni a Földközi tenger partján. Itt Palesztinában ma már minden gyermek tudja, hogy úgy az év elején lefolyt szíriai, mint a jelenlegi palesztinai „forradalom” nagyon jól volt előkészítve. Más lapra tartozik azután, hogy Olaszország feje felől a háborus veszedelem elhúzódott s ma már nincs érdekelve a palesztinai rendelkezésekben. Ezek ma már a lavinatorvényei szerint mennek tovább maguktól.

Mindezek elmondása után elérkeztünk a legfontosabb kérdéshez: hogyan folytatjuk és hogyan képzeljük el folytatni a jövőben a munkánkat ilyen körülmények között, mi zsidók?

Mindenekelőtt le kell szögezni: nekünk zsidóknak szükségünk van Palesztinára. A történelmi jog, vagy pedig annak a tekintetbevétele, hogy az arabok mit szólnak a dologhoz, ezek mind másodrangú fontosságú kérdések. Fő az, hogy rá vagyunk szorulva erre az országra. Ugyan-úgy, ahogy a népvándorlás idején egyik nomád nép kiszorította megszokott leteleződési helyét a másik nomád népet s kényszerítette arra, hogy új hazát foglaljon magának, úgy vagyunk mi is. Herzl úgy definiálta a nemzetet: „Egy embercsoport, melyet a közös ellenség tart össze.” Ma már tud vagyunk azon, hogy saját véreinknek kellene bizonyítanunk nemzeti mivoltunkat. Az események sokkal hamarabb bizonyították be Herzl igazságait, mint ő maga is álmodni meréselte volna. Ma már minden zsidó tudja, hogy a közös ellenség, az antiszemitizmus, a világ minden országában akcióba lépett. Ennél ma már egy lépéssel tovább mehetünk. Ma már tülzás nélkül mondhatjuk: az emberiség

két részre oszlik, zsidókra és nemzsidókra. A nemzsidó rész pedig szervezeten fog össze az egész világon, hogy tönkretegy, megsemmisítse a zsidó részt. Soha a zsidó nép a hosszú évezredekre visszanyúló történelme folyamán olyan katasztrófális veszedelemben nem forgott, mint ma. Ha pedig így van, akkor nem szentimentális okokra kell hivatkoznunk s nem szentimentális érvekkel kell törődnünk, amikor kérdésünk megoldásaképpen vissza akarjuk foglalni ősi hazánkat, mely sivataggá válna és embergyéren tátong a civilizált világ közvetlen határában. Hogy a legeslegújabb korból vegyünk példát, Olaszország is meglehetősen radikálisan járt el, amikor népeességét feleslege kolonizálására egy egész nagy birodalmat hódított meg. Amint látjuk, a civilizált világ még méltányolni is tudja másoknál az ilyen lépéseket. Mi sokkal súlyosabb helyzetben vagyunk, mint az olaszok és ennél fogva nekünk Palesztinára nagyobb szükségünk van, mint nekik Abessziniára.

Sajnos azonban mi nem vagyunk Olaszország s honfoglalásunkat a lehető leglehetősebb módon kell véghez vinnünk. A világtörténelem folyamán ilyen módon nem is foglaltak soha hazát, mint ahogy mi kénytelenek vagyunk azt tenni. Akármilyen történelmi valószínűség is legyen azonban, azt ma már le lehet szögezni, hogy ennek a honfoglalásnak így is sikerülnie kell. A 920-as években sokan még kételkedtek benne. Ma azonban példátlanul rövid idő lefolyása után a Zsidó Nemzeti Otthon — tény. Ezt a ténnyt ma már senkinek sem lehet figyelmen kívül hagyni. Az ország keresztül-kasul van hálózva zsidó telepekkel, zsidó intézmények, zsidó mezőgazdaság, zsidó ipar és zsidó kereskedelem hallatlanul felvirágoztatták az országot s ami mindezeknél fontosabb: keletkezett az itteni nagyon tekintélyes számarányt képviselő zsidó lakosságban egy szellem, mely nem áll mögötte bármely más nép honfoglalási szellemének. Aki az itteni helyzettel teljesen tisztában van, az megállapíthatja, hogy a jelenlegi belháború is lényegében nem a zsidók és az arabok között folyik, hanem az arabok és az angolok között. Igen, elesett vagy 44 zsidó a zavargások folyamán, de ezek a zsidók orvátadások áldozataként hullottak el. Arabok zsidó telepek ellen nem mernek nyílt háborút folytatni, miként azt az angolok ellen teszik. Erős lelküket kaptak 921-ben és 929-ben s nagyon jól tudják, hogy az ilyen veszélyes megkockáztatni. A jelenlegi zavargásokkal kapcsolatban sokat beszélnek a „zsidó önuralomról”. És ez tényleg így is van. Nem kell ebből ma már titkot csinálni: lábhoz tett fegyverrel hallgatunk. Így kívánja ezt az a lehetetlen mód, amit a világ a mi honfoglalásunkban ránk kényszerít. Így kívánja ezt a mi politikai érdekeink. Tudja azt azonban minden angol, minden arab és minden zsidó itt Palesztinában, hogy, hogyha tényleg kitört volna az angol-olasz háború s mi itten Palesztinában magunkra maradtunk volna az arabokkal szemben, dacára annak, hogy a sokat emlegetett „arab tengerben” vagyunk, — megálltunk volna a helyünkön.

Ezek nem nagyhangú frázisok. Ezek itt Palesztinában köztudomású tények. Alakulhatnak tehát a nemzetközi konstelációk bárhogyan is, dönthetnek az angolok ahogy akarnak, felfüggeszthetik pillanatnyilag a zsidó bevándorlást, szabhatnak bármilyen megszorításokat a zsidó építési munkát illetően, ezt a munkát többé semmiféle hatalom megfojtani nem tudja, sőt tovább fejlődnek: ennek a munkának a fejlődését legfeljebb ideig-óráig lehet megállítani.

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy ölbetett kézzel kell nézünk az eseményeket. Igenis, olyan intenzív politikai munkát kell folytatnunk, amilyent még soha. Vezéreink, kikre ez a feladat vár, megtanulhatják ezekből az eseményekből, hogy soha nyugodtan nem térhetnek pihenőre a bevégzett munka tudatában. Megtanulhattuk továbbá ezekből az eseményekből, hogy az utat ezekben a sorsdöntő időkben, amikor az egész emberiség összefogott ellenünk, nincs fontosabb feladat, a tökéletes, semmi feltételt nem tűrő nemzeti egység. Nemcsak kifelé állnak ezek a tételek, hanem talán még fokozottabb mértékben befelé. Mindent el kell követnünk, hogy az egész világ zsidósága országára, nyelvére, vallási irányzatára stb. való tekintet nélkül az egy nagy közös cél szolgálatába állítsa erejét. Aki a mai időkben sem tudja ezt megérteni, az jobb, ha elhagyja a táborn.

Ezek mind magától értetődő dolgok. Ezekről eitekintve azonban áll a tény, hogy semmi aggodalom nem fog fenn arra nézve, hogy bármi is megdöntheti azt a munkát, amit eddig Palesztinában végeztünk. Szilárd alapokon építettünk és az építkezések sorsa, védelme jó kezekbe van letéve.

1926-tól 1929-ig sokkal nehezebb krízisen ment át a jisiv. Mert akkor belső krízisről

vott szó. Embereinknek a hite rendült meg a munka jövőjében. Azután jött a nagy fellendülés. Mi már tudjuk: természeti törvény, hogy vonalunk felfelé való ivelésében néháné néhány fokot lehajlik. De aztán újult

erővel folyik tovább a felfelé ivelés. Vegyük tudomásul egyszersmindenkorra: nem hitről van itt szó, nem optimizmusról, vagy pesszimizmusról, hanem történelmi szükségességéről.

Roosevelt elnök huszonegy órája

Hogyan él Amerika köztársasági elnöke

Washington, július 29. Óriási fehér épület, amit az amerikai nép az USA elnöke részére pazarul berendezett. Illetőleg csak a kívülálló szemlélő hiszi azt, hogy a washingtoni Fehér Ház az amerikai milliárdosok és milliomosok legszebb és legdagabban berendezett palotája. Ugyanis Amerika elnöke a Fehér Házban rendkívül egyszerűen él. Az elnök palotája előtt nem áll katonai őrség. A kapuban a portáson kívül csak egy kihajtott ingü, fehérnadrágos és fehér tenniszcipős detektív fogadja az érkezőket. Az elnöki palotába meghívó nélkül senkit sem engednek be. Aki az elnökkel beszélni kíván, annak előzetesen írásban kell kérnie, hogy az elnök fogadja. Akinek viszont meghívója van, azt a liftes mingyárt fel is viszi a második emeletre. Óriási folyosók, rengeteg szoba, de a folyosókon senki sem tévedhet el, hisz érdekes felirások jelzik, hogy merre kell menni a fogadóterem felé. Ajtónálókna, testőrségnek nyoma sincs, csak — felirások vannak!

Roosevelt elnöknek tizablakos fogadóterme van. Tizenkét garnitúra butor sorakozik egymás mellett az óriási fogadóban. Itt kell várakozni arra a pillanatra, amikor kinyílik a szárnyasajtó és szabad az út az elnök dolgozószobájába. Ha tömeges fogadás van, mint például a hetenkénti sajtókonferencia alkalmával, egy a szárnyasajtó mögött két sor férfi fogadja az érkezőket. Az egyik sort az elnök titkárai alkotják, a sajtófogadás alkalmával rendszerint tizenkét titkár teljesíti az elnök mellett szolgálatot, a másik sorban pedig detektívek állnak. Kinek Roosevelt dolgozószobájába meghívója van, annak a fényképe előzetesen a detektívsebbe kerül. Aki belép az elnök dolgozószobájába, annak viszont el kell haladnia a titkárok és a detektívek sorfala között. A terem olyan mély (az elnök dolgozószobája is tizablakos van!), hogy a detektívek, ha ismeretlen arcot látnak a vendégek között, kétszer is megszólíthatják, mielőtt az ismeretlennek vélt jövevény Roosevelt elé érne.

Roosevelt elnök napi programja is igen egyszerű. Télen-nyáron fürdészel kezdi programját. Minden reggel 7 órakor a hálószobájából tolókosiján egy kis lifthez, ezt a liftet más nem használhatja. A lift egy emelettel lejjebb, közvetlenül Roosevelt hálószobája alatt áll meg. Itt van az elnök fürdőszobája, vagy így is mondhatnánk, hogy a Fehér Ház fedett uszodája. Az elnöki fürdőszoba ugyanis egy vörös márványkockákkal kirakott terebélyes uszomedence, egy hatalmas fürdőkád, amelynek hossza tizenöt, szélessége pedig tiz méter. Ebben az elnöki fürdőszobában érzi magát legkellemesebben Roosevelt. Mikor beemelik a vizbe, nem gondol többé béna lábaira, a mankóra, a tolókosijára, hanem kartempókkal vigan uszkál a nagy fürdőkádban. Ez az USA elnökének egyetlen sportja, így frissíti fel testét és erre a reggeli testmozgásra nagy szüksége is van, hisz pontban egynegyed kilenc órakor a tolókosija már ott áll az íróasztala előtt, a dolgozószobájában fogyasztja el a villásreggelijét, majd pedig egy kerekken mozgó fehér asztalról az ebédjét, mely hetenként négyszer csak teljes és tojásos ételből áll.

Délután négy, söt sokszor öt óráig is, a dolgozószobát el nem hagyja Roosevelt tolókosija. Családja egyes tagjai fel-felkeresik az elnököt a dolgozószobájába, ő azonban csak délután öt órakor vegyül el a családi körben és csak akkor, ha külső, reprezentációs utjai nincsenek. Érdekes Roosevelt gépkocsija is, mely az elnököt néha többnapos utra is elviszi. Ez a gépkocsi egy rendkívül ügyesen megépített mentőautó, melybe a tolókosit beemelik. Azonban, aki a beemelés aktusát nem lát-

ta, el sem hinné, hogy az USA elnöke nem egy párnázott autóban ül!

Az elnök dolgozószobájában például az immár hagyományos sajtóösszejevetelek alkalmával jobbról az elnöki iroda propagandafőnöke, Charlie Michaelson, balról pedig a Fehér Házban szolgálatot teljesítő detektívcsoport vezetője áll. A beszélgetés rendkívül egyszerű külsőségek között történik. Az elnök minden vendégével kezdet fog és vendégeit helytel kínálja meg. Ha egyszerre sok vendége van, akkor amerikai leleményességgel, szinte pillanatok alatt, az elnöki íróasztal körül, félkör alakban széket helyeznek el. Ezek a székek is, mint az elnök dolgozószobájában és fogadószobájában, minden butordarab, világoszöld színűek, mert a világoszöld szín Roosevelt kedvenc színe.

Roosevelt olyan sokat dolgozik és kora reggeltől késő estig egy pillanatra sem pihen, hogy ezt az erős ütemű munkát nem bírná ki, ha közben kisebb szabadságot nem venne magának. Így minden hatodik hétben négy-öt napig távol van a Fehér Házról. Igaz, hogy ezek a négy-öt napos

Halálos repülőszerencsétlenség történt a baneasai repülőtéren

A pilóta repülőgéptulajdonos meghalt, a szerelő súlyosan megsebesült. Egy pilótáiskolai növendék is lezuhant gépével

Bucuresti, július 29. (Az Uj Kelet sajtó tud.) A baneasai repülőtéren ma súlyos szerencsétlenség történt. Olteanu kapitány és Pererteanu mechanikus felszálltak a pilóta sajtó Sobhed gyártmányu gépén a levegőbe.

A repülés körülményei igen kedvezőek voltak, jó idő volt, amikor azonban a pilóta le akart szállni, valószínűleg hibásan számított, rossz irányt állapított meg és neki vezetete a gépet a repülőtért körülvevő beton karfának.

A gép felborult és darabokra zúzódott. Romjai alól kiemelték a két utast súlyosan megsebesülve.

Olteanu kapitány, aki egyike a legkitűnőbb romániai pilótáknak, kórházba szállítás közben kisenvedett. Pretesteanu sze-

relő állapota szintén igen súlyos.

A hatóságok beindították a nyomozást, hogy megállapítsák, a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. A Sokhed gép, amely a szerencsétlenség következtében teljesen összezúzódott és hasznavehetetlené vált, kitűnő állapotban volt még és több millió lejt ért.

Ugyancsak ma az otopeni repülőtéren is egy szerencsétlenség történt. Marcu Toma pilótánövendék felszállt a magánrepülőlk által használt aerodromban, hosszabb ideig tartózkodott a levegőben, leszállás közben azonban a gép felborult és össze-tört.

Toma pilótánövendéket súlyos sebesülésekkel kórházba szállították.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG.
MEZZE MEG SZEKELU és IRETI
 bútorgyár r.t.
 állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ
 TRACIE IONESCU 4
 NYVÁNSÁGARA KIVÜLDJÜU MEGM-ZOTTUNMAT EREDETI PAZJAINUMIA

Két angol város zsidósága az alsóházban tiltakozott a palesztinai bevándorlás felfüggesztése ellen

Milyen feltételek mellett hajlandó a Jewish Agency résztvenni a királyi bizottság munkájában?

London, július 29. Dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a cionista világszervezet elnöke július 26-án vasárnap Karlsbadba utazott három heti kurára, miután az utóbbi négy hónap alatt átért politikai harcok és erőfeszítések súlyosan megviseltek egészségét.

Mindazon zsidó körök, amelyek az utóbbi időben Weizmann közelében állottak, egyöntetűen megállapítják, hogy a cionista mozgalom vezére minden emberileg lehetővé elkövetett, hogy az összes elérhető politikai és diplomáciai erőket és befolyásokat mozgósítsa a palesztinai zsidó ügy javára.

Zsidó politikai körökben kedvezőtlenül fogadták Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter legutóbbi alsóházi nyilatkozatát. E körök véleménye szerint ugyanis a miniszter kijelentései nem zárták ki teljesen a bevándorlás átmeneti felfüggesztésének lehetőségét, hanem inkább azt fejezték ki, hogy a kormány ugyan nem hajol meg az erőszak és fenyegetések előtt, de „a lényegre érintő szempontok szerint” fog eljárni. Ebből arra lehet következtetni, hogy az erőszak előtt való meghajlás nem a leglényegesebb szempont.

Milyen feltételek mellett hajlandó együttműködni a Jewish Agency?

A Jewish Agencynek a mai politikai helyzettel szemben elfoglalt álláspontjáról érdekes nyilatkozatot adott Manches-terben Rev. M. L. Pelzweig, az angliai cionista föderáció ügyvezető elnöke. A manchesteri sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Jewish Agency elvben hajlandó együttműködni a királyi vizsgálóbizottsággal az előirányzott eljárás keretében, de csak azzal a feltétellel, hogy a vizsgálat semmi esetre sem fogja tülhaladni a mandátum által megszabott törvények határait. A legélesebben tiltakozott Rev. Perzweig az ellen, hogy a terror nyomása alatt a legkisebb koncessziót is tegyék az araboknak és kijelentette, hogy a zsidó bevándorlás felfüggesztése a jelen pillanatban nem volna más, mint prémium a zavargások megszüntetéséért. A cionista vezetőség — mondotta végül Perzweig — intenzív politikai tevékenységet fejt ki az angol parlamenti körökben.

Zsidó delegáció az alsóházban

London, július 29. Szerda este a manchesteri és salfordi zsidó lakosság egy küldöttsége jelent meg az angol alsóházban a választó kerület képviselői előtt. A küldöttséget tizenegy alsóházi helyzetből adódó problémák lényegét. A képviselők számos kérdést tettek fel a leigáció tagjainak, akik között több rabbi, városi tanácsos, bíró stb. volt. A kérdésekre adott válaszokban a küldöttség vezetői rámutattak a cionizmus palesztinai célkitűzéseire és a két város zsidó lakosságának aggodalmát fejtették ki a zsidó bevándorlás felfüggesztésének terve miatt.

A képviselők nevében E. A. Retford biztosította a delegációt, hogy illetékes helyen elő fogják terjeszteni a küldöttség által képviselt szempontokat és kívánásokat.

Zsidó-arab közeledés?

A Times jeruzsálemi tudósítója tudni véli, hogy dr. Dániel Olivér, a libanoni Quáker-főiskola vezetője, aki tudományos összeköttetésben áll dr. Weizmann Chaim-mal, kérdést intézett a legfőbb arab nemzeti tanácshoz, milyen garanciákat nyújtanának a rend helyreállításáért azzal a feltétellel, hogy a cionisták októberben lemondanak az esedékes munkásbevándorlási certifikátokról. Az arabok elutasították ezt a békeajánlatot, mégpedig azzal az indoklással, hogy a munkáscertifikátok

a zsidó bevándorlásnak csak egy töredékét képezik. A rend helyreállításának ára a bevándorlás teljes felfüggesztése arra az időre, amíg a királyi vizsgálóbizottság munkáját végzi.

A Times ugyancsak tudni véli, hogy Abdulláh emir Amanba kérte a palesztinai arab tanács tagjait. Valószínű, hogy az emir újból egyengetni akarja a béke és kiengesztelődés útját Palesztinában. Az emirt különösen nyugtalanítja az a körülmény, hogy a transzjordániai arabok is zugolódnak a palesztinai események hatása alá.

Rabbi Botschko Litvinovval tárgyalt az oroszországi vallásos zsidók sorsáról

Litvinov tagadja, hogy Oroszországban vallási üldözések volnának

Montreux, július 29. A montreuxi „Ecz-Chaim” jesiva vezetője, rabbi Eljáhu Botschko a tengerszoros-konferencia ünnepélyes záróülése után felkereste a Pallace szállóban lévő lakostályán Litvinovot, a szovjet külügyi népbiztosát. A montreuxi nagy jesiva igazgatója felhívta az orosz külügyminiszter figyelmét az oroszországi vallási üldözésekre és emlékiratot nyújtott át Litvinovnak azzal a kéréssel, hogy enyhítsen az ottani rabbi súlyos helyzetén.

A zsidók legmagasabb feladata — mondja az emlékirat —, hogy minden erejükkel előmozdítsák az állami érdekeket és fohászkodjanak az állam jólétéért. Nyilvánosságra hozott jelentések szerint magas adókkal (500—1000 rubel) sújtják az oroszországi rabbiakat és abban az esetben, ha nem fizetik ki a kivetett adót, kényszer munkára itélik őket, jöllehet semmilyen bevételi forrásuk nincs és semmit sem kapnak hitközségeiktől. Felhívom a figyelmét az egész zsidóság aggodalmára az oroszországi vallási üldözések miatt.

Jeruzsálem, július 29. A jeruzsálemi rabbinátus rendeletére Av hó 9-ikének előestéjén elmaradt a zsidók hagyományos záródoklása a Szent falhoz. A rabbinátus azzal indokolta ezen rendelkezését, hogy a Szent falhoz vezető út az óváros veszélyes pontjain keresztül vezet. Ugyanakkor a cionista exekutívé nyilatkozatot tett közzé, amelyben hangsúlyozza, hogy ez távolról sem lehet precedens a zsidók azon jogára vonatkozólag, hogy a Szent falhoz záródokolhassanak és ott fohászkodjanak.

A palesztinai zsidóság elért türelmének végső határát

A palesztinai zsidóság körében még mindig a legnagyobb izgalom és felháborodás hangján tárgyalják a telavivi jemenita iskolás gyermekek ellen elkövetett bombamerényletet. Disengoff polgármester felhívást tett közzé, amelyben a világ közvéleményét hívja fel arra, hogy bélyegezze meg ezt a közönséges és súlyos gazdaságot és felszólítja azokat a palesztinai és külföldi felelős személyeket, kik a jelenlegi zavargásokért felelősek, hogy vessenek véget a gyermekek ellen irányuló gyilkos támadásoknak, amelyek egyedül állanak az emberiség történetében.

Lázító antiszemita röpcédulákat osztogatnak Berlinben az olimpiász alkalmából

Megbukott a legnagyobb berlini ruhaüzem, hogy árják kezébe kerüljön. Varsóban újra huligánok az urak

Berlin, július 29. A napokban érdekes tárgyalás folyt le a hallei törvényszék előtt. Egy árja kezében lévő vállalat elbocsátotta egyik zsidó alkalmazottját, aki a felmondás ellen az érvényben lévő törvények alapján fellebbezést jelentett be. A merseburgi munkaügyi bíróság a fellebbezést elutasította, mire a zsidó tisztviselő a bírósághoz fordult. A bíróság előtt a panaszos bebizonyította, hogy apja elesett frontharcos volt és most az ő feladata, hogy eltartsa özvegy anyját. Már ez is eléggé indokolja, hogy vele szemben ne alkalmazzanak igazságtalan mértéket. Minthogy olyan természeti elfoglaltsága volt a vállalatnál, hogy ilyen állást belátható időn belül, alig kaphat, kéri, hogy vagy tartásuk meg állásában, vagy pedig kaphassa meg azt a végkielégítést, ami a régi törvények szerint hasonló helyzetben lévő alkalmazottaknak jár. A hallei törvényszék ezúttal a panaszosnak szolgálatot igazságot és nem vette figyelembe azt, amivel a tulajdonosok érveltek, hogy egy tisztára árja vállalat zsidó alkalmazottjaival szemben nem tartozik a régi törvények hatálya alá. Az ítélet szerint ez nem elfogadható indok és azért a tisztviselő számára biztosítja az összes ár-

Az egész zsidóság kéri Önt, hogy tegye lehetővé a zsidóságukért és a törájukért küzködő oroszországi zsidók számára vallási kötelezettségeiknek szabad gyakorlását. Oroszország ezzel az emberi és lelkiismereti szabadságnak példáját mutatná meg a világnak és eleven elientétül szolgálna ez a hitleri állammal szemben, ahol minden eszközzel elnyomják a lelkiismereti szabadságot. A vallásos zsidóság nevében kérem, engedjék meg azon orosz rabbi kiutasítását az országból, akik Palesztinában, Amerikában, Angliában és más országokban akarnak telepedni. Adják meg ezeknek a kivándorlásukhoz szükséges utlevelet és ne sujtásák őket magas adókkal, amelyek lehetetlenné tennék kiutazásukat.

Litvinov válaszában azt mondotta, hogy Oroszországban nincsenek vallási üldözések. Egyébként nem áll hatáskörében belső természetű politikai dolgokról nyilatkozni. Ennek ellenére megígérte, hogy a kifejtett kérdésekre Moszkvából részletes választ fog küldeni.

Jáknak kijáró jogokat. Az ítélet a mai Németországban ugyszólván egyedülálló és ezért szenzációt keltett.

„Kötelezővé kell tenni a talmud tanulását”

München, július 29. A nemzeti szocialisták bajor tanító szövetsége a napokban kurzust tartott a müncheni egyetemen a náci-morál ismertetéséről. A tanfolyamon előadást tartott Fleischauer vezérőrnagy is, aki tudvalevőleg a „cion biölcsek” jegyzőkönyvének berni perében szerepelt. Fleischauer előadását azonban nagyon hüvelyesen fogadta a tanítókból álló hallgató közönség. A náci-sajtó emiatt fel van háborodva. Az előadó ugyanis azt követelte, hogy minden iskolában tegyék kötelezővé a talmud és a Sulchan Aruch tanítását, hogy ebből ismerje meg az ifjúság a „zsidó komizságokat.” A nevelés-kivánság természetesen nem talált visszhangra és emiatt a szélsőséges antiszemita módfelelt fel vannak háborodva.

Csődbejutott a legelőkelőbb ruhaüzem Berlin, július 29. A Berliner Tageblatt jelentése szerint a Leopold Gadiel et Comp. ruházati cég, amely a német főváros egyik legelőkelőbb üzeme volt, fizetésképtelen

A boldog öregség

legelső előfeltétele, hogy megelőzzük szervezetünk legyengülését. A szervezet egyik legfőbb ellensége kétségtelenül a vizeletutak működési zavara. Az idősebb ember elsősorban is gyakori vizeletingert érez, főként reggel felé — továbbá a vizeleteltávolítás nagyon lassú. Ez azt jelenti, hogy a prostata megmagyobbodott. Rendellenesség megnövekedett terjedelme és súlya nagyon súlyos komplikációkat okozhat, valamint megakadályozhatja vagy állandósíthatja a vizeletkiürítést. Az idejében szedett PAGEOL gyakran elkerülhetővé teszi az operációt. Semmilyen más gyógyszer sem fejt ki olyan nagyszerű hatást a nyálkahártyák tehermentesítésére, a fertőzések megakadályozására és leküzdésére, valamint a szervek „újraélesztésére” terén, mint a PAGEOL. Capsulák alakjában hozzák forgalomba, tehát nagyon kényelmesen szedhető és mindenkinek megfelel. Ezenkívül a vesékre tökéletesen ártalmatlan. Chatelain készítmény megbízható márká, az Urodonal laboratóriumokban, Pouchet professzor, az orvosi akadémia tagja, tudományos vezetése és 26 orvos és gyógyszerész asszisztálása mellett állítják elő.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

lett. — A fizetésképtelenség következtében a részvények teljesen árják kezébe kerültek, úgy, hogy az üzem esetleges megindulása esetén a régi tulajdonosok és részvényesek már nem fognak szerepelni a vállalatnál.

Majd az olimpiász után...

Berlin, július 29. A napokban röpcédulákat osztottak szíjjel Berlin uccáin. A röpcédula arra figyelmezteti az antiszemita németeket, hogy az olimpiász ideje alatt fuggesszenek fel minden antiszemita természetű akciót, aminek ideje majd a versenyek után következik el. Az antiszemita ezekben a röpcédulákban az alábbi versben is figyelmeztetik elvtársaikat, hogy milyen magatartást tanulsanak az olimpiász közben és az olimpiász után. A lázító vers így hangzik:

„Halt Ruhe Brüde, Ruhe jetzt, Nicht offen, nur nicht laut gehetz, Ihr müsst noch bis zum Herbste warten, Sonst spielt ihr Juda in die Karte. Ist erst Olympia vorbei, Dann kommt die Reinemacherei. Dann kommen all die grossen Sachen, Die uns von Herzen Freude machen, Dann packen wir den Judenmann Noch einmal ganz gehörig an. Nimm Dich in Acht, o Israel, Und mach dich aus dem Staube schnell, Nimm dann gleich mit die Glaubens-Pfaffen, Die haben hier nichts mehr zu schaffen, Auch ohne ihren Heil'genschein Ziehn wir einst in Walhalla ein.“

Varsóban még mindig tart a huligán-uralom

Varsó, július 29. Lodzban nemzeti demokráta huligánok megtámadták az uccán Slomo Weinert, hetvenéves tanitót, akit vasbotokkal összevissza vertek. A sebesültet a kórházba szállították, ahol megállapították róla, hogy agyrázkódást szenvedett és nincs semmi kilátás arra, hogy életben maradjon. Egy másik lodzi uccában a huligánok egy Abraham Drasek nevű zsidó támadták meg, akit félholtra vertek és kiraboltak. Lodz egyik külvárosában, Rzyma Wodában egy Suttentbach nevű paraszt két zsidó fiatalembernek éjjeli szállást adott. Éjszaka a vendéglátó fia, Anton és annak barátja bement az alvókhoz, akiket összevissza szurkáltak. Egyikük, Josef Edelbaum életveszélyesen megsebesült.

A Varsó melletti Jablona-Legionovo vasútállomáson huligánok megtámadták Jakob Taub rabbit és súlyosan bántalmazták. A rabbi befutott az állomásfőnök irodájába, mire a huligánok körülvették az épületet és követelték a rabbi kiadatását. Csak a gyorsan előkerült rendőrség tudta szorongatott helyzetéből kimenteni a rabbit.

Ujabbán a Kraszynszki kertben, Varsó zsidó negyedében huligánok léptek fel. Egy időben erősen garázdálkodtak és nőket és férfiakat egyaránt megtámadtak. Ujabbán azonban a zsidó fiatalság védelmi csapatot alakított és néhányszor kizavarta a rendbontókat.

FIGYELEM! UJDONSÁG! „Primeros Brilliant” minősége 5 évi tartóságot biztosít! Ujszerű, bárszonyosan puha finomság! Aki csak egyszer a valódi

gumit használja, mindig is csak EZT veszi!

KÖZGAZDASÁG

Nem foglalható le adóban a gazdák gabonatermése

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti és utasítja az adóbejelentő hatóságokat és közegeket, hogy azoknak a gazdáknak termését, akik gabonájukat szövetkezeteknek, vagy népbankoknak adják el, vagy akarják eladni,

semminő adótartozás címén lefoglalni nem lehet. Ily esetekben az adóbejelentő közegeket az illető szövetkezetnél, vagy népbanknál lévő követelésre kell lefoglalást eszközölni.

Teljes járandóság illeti meg a likvidálás alatt lévő vállalatok tisztviselőit

Érdekes és kihatásában nagy jelentőségű pert tárgyalt a közelmúltban a clujai munkabíróság. Egy biztosító intézet elbocsátotta tisztviselőinek egy részét és arra hivatkozva, hogy az intézet likvidálás alatt áll, a munkásszerződésekről szóló törvény 76 szakasza alapján csakis két hónapra eső fizetését adta ki az elbocsátott tisztviselőknél.

Az egyik alkalmazott ez ellen perrel ért és a clujai munkabíróság előtt keresetet nyújtott be az intézet ellen, melyben felmondási és szabadságidőre járó követeléseinek megítélését kérte. A munkabíróság a keresetnek helyt is adott, a következő indoklás alapján:

Ténylegesen, a munkásszerződésekről szóló törvény 76-ik szakasza úgy intézkedik, hogy a likvidálás alá kerülő vállalat

köteles alkalmazottainak két hónapi fizetését kiadni. Ez a törvénytiszakasz azonban csak a célt szolgálja, hogy a likvidálás alá került vállalatok tisztviselői ne kerüljenek máról holnapra betevő falat nélkül az utcára, hanem legalább két hónapi kitarásuk legyen, amíg a vállalat sorsa és ezzel együtt az alkalmazottak követeléseinek sorsa is eldől. Ez a két havi járandóság, amelyről a fenti törvény beszél, privilegizált követelés, ami azonban nem jelenti azt, hogy az alkalmazott ezt meghaladó jogos és törvényes követeléseit az alkalmazott vállalat ne lenne köteles honorálni.

Érdeklődéssel várjuk, hogy a munkabíróság ítéletét miképp fogadják majd a felsőbb bírói fórumok, mivel ez a kérdés számos alkalmazottat igen közelről és egzisztenciálisan érint.

„CRÉME VEGETALE VITAMINISÉE

Dr. BERNER

a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.

„Savon vegetale Dr. Berner“

a legfinomabb neutrális arcápoló szappan

Használja ezen készítményeket, arca úde, bársonyos és fiatalos lesz!

Creme bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.

Minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.

Megrendelhető a romániai vezérképviselő: „Agentia Bellissima“ Targu-Mures utján is.

Rövid üzleti hírek

Brasovban közlebről kerékpárgyár felállítására részvénytársaságot alapítanak. Az új vállalatban svéd tőkések is részt vesznek, aki Romániában befagyott követeléseik egy részét használnák fel az alapítás céljaira. — A clujai erdőgazdaság augusztus 10-én versenytárgyalást tart egy tétel tölgypűrész-áru és tölgypűrész eladására. — Frații Trigarzi szállítási és vámolási iroda Sibiu kényezeregyezséget kért. Felajánl 5 év alatt fizetendő 40 százalékos kvótát. Főhitelezői Grupaj S. A. R. Bucuresti, Romcomit és Gromen & Co Cismadie. — Bán Vilmost, a Patria fatermelő volt vezérigazgatóját az aradi tőzsdé faosztályának hivatalos tőzsdéigynökvé nevezte ki a kereskedelmi kormány. — A clujai vezető mozgósítható, számszerint három, megállapodást kötöttek, hogy a filmeket közös számlára vásárolják és a bevételeket megállapított kulcs szerint egymás között felosztják. — Deveseri Emil clujai építész mérnök a Bitumen-nei együttesen 62 millió lejes költségvetéssel megbízást kapott utépítési munkálatokra. — Hoffherr és Schrantz mezőgazdasági gépgyár budapesti igazgatóságának egyik megbízottja Ardealon tartózkodik, a gyár itteni fiókjainak beorganizálása érdekében. — Clujon már korábban megalkult a Rádióhallgatók Egyesülete, amely többek között azt a célt tűzte ki maga elé, hogy tagjainak rádiókészülék és alkatrészek beszerzésére lerakatot alapít vagy pedig erre nézve megállapodást köt valamelyik szakmabeli céggel. Az egyesület alapszabályának jóváhagyása azonban nem történt meg, mivel a clujai ügyészség az egyesület jóváhagyása ellen fellebbezést nyújtott be. — Industria Sármei engedélyt kapott 800 HP gázmotor fűtésű új motor beállítására. A vállalat üzembővítés a hadügyminisztériumtól kapott nagybővítés kábelmegrendelések tették szükségessé. — Minele Sorecani szénbányavállalat, amely székhelyét nemrégiben helyezte át Clujról Bucurestibe, az Ipari Hitelezéstől 60.000.000 lejes kölcsönt ka-

pott, amelyet most jegyeztek elő a vállalat ingatlanaira. Ebből a kölcsönből a Sorecani 33 millió lejt már korábban igénybe vett és most csak 27 millió lejt kapott tulajdonképpen. Ez alkalommal rendezték a Minele Sorecani visszafizetési kötelezettségét is. Eszerint a kölcsön amortizációja 15 év alatt történik olyképp, hogy az első három évben egymilliót, a rákövetkező három évben évente kétfélmilliót fizet s az amortizáció így emelkedik egész évi hétmillió lejt törlesztésig. — Jellemző a belföldi cementgyárak foglalkoztatásának méreteire az a körülmény, hogy a cement fogyasztási adóbevétele jelentősen meghaladta a költségvetési előirányzatot. A fogyasztási illeték kgr-ként 30 bani. Az idei év első negyedében és 12 millió lejjel haladta meg a költségvetési előirányzatot. A folyó költségvetési év első negyedében ebből az illetékből összesen 35 millió lejt intaszált a kincstár, a múlt évi első negyedév 31 millió lejt bevételével szemben. A legtöbb cementfogyasztási adót a turdai cementgyár fizette, amely az idei év első három hónapja alatt 8.5 millió lejt szolgáltatott be a pénzügynek. — A Banca Nationala szeptember 15-re árverést tűzött ki azoknak a részvényeknek az eladására, amelyek a Banca Marmoroson likvidálása kapcsán jutottak a jegybank tulajdonába. Ez alkalommal árverésre kerül 14.581 darab petrifalau papirgyári részvény, melyek névértéke 500 lejt, 5840 darab szintén 500 lejt névértékű Podgoria-részvény és 20.000 darab 250 lejt névértékű Timisoarai Bank és Kereskedelmi részvény. Ezek az eladásra kerülő részvények az illető vállalatok részvényállományának alig tíz százalékát teszik ki, tehát a vevő jelentősebb befolyást nem szerezhet ezáltal magának az illető vállalatok ügyvezetésében. A Banca Nationala a papirgyári részvények kikiáltási árát 500 lejtben, a Podgoria részvényekét 400 lejtben és a bankrészvényekét pedig 135 lejtben állapította meg darabonként, azonban reméli a jegybank, hogy a Banca Timisoarai részvényeknél legalább 30-40 százalékos felárat fog tudni elérni.

A nyár szenzációja!!!
Augusztus hó 5-én este fél 10 órakor tartja

INDIG ALFRÉD

az európaszerte ismert kiváló hegedűművész hangversenyét a Capitol-mozgó termében

Hatalmas műsorának első részében Strawinsky, Lalo, Symanowsky, szünet után Saint-Saens és Ravel szerepelnek. — Zongorán kísér: Prof. Zsuzsanna Rezső. — Jegyeket kérétek a Capitol-mozgó pénztáránál elővételben megváltani.

Mi tekintendő kereskedelmi jövedelemnek? Egy vasipari vállalat üzeme céljaira ingatlant vásárolt, amelyet azonban később mégis eladott és ennél a tranzakciónál jelentékeny hasznot realizált. A vállalat adóalapjának megállapítása alkalmával az adókövető bizottság az így elért hasznot a vállalat kereskedelmi adóalapjába vette fel és mint ilyen, kereskedelmi adóval sújtott. Recurs folytán az ügy a bucaresti ítélőtáblához került, amely kimondotta, hogy nem tekinthető kereskedelmi jövedelemnek egy oly ügyletből származó haszon, mely ügylet nem tartozik az illető vállalat tulajdonképpeni foglalkozási körébe és így nem is róható meg kereskedelmi adóval.

Erős szilárdulás tapasztalható a szövőfonalpiacon. A szövőfonalpiacon erős szilárdulás indult meg, bár az idei szezon még meg sem kezdődött. Az amerikai tőzsdéjegyzések emelkedése az osztrák piacon a maco és flohr fonalnál 20 garas emelkedést idéztek elő. A német áru ugyancsak 5 pfenniggel emelkedett, amihez hozzászámítandó a márka kurzus cca 10 százalékos drágulása. A piac abban bízik, hogy az olasz áru, mely közelebből megjelenik az országban, ezen emelkedő tendenciát ellensúlyozni fogja. A kész áruk piacát ezen emelkedés nem befolyásolja, miután a nagy készletek versenyt idéztek elő, úgy, hogy az áremelkedés még nem érezhető.

Hatvanötmillió lejes befektetéssel épül a Lomas furnirgyár. A Lomas Erdőipar Bucurestiben 65 millió lejt befektetéssel rendezte be furnirgyárát, melyre 10 millió lejt értékben gépbekészítési engedélyt már megkapott. A hír a furnirpiacon nagy nyugtalanságot keltett. Ertesztésünk szerint a Lomas furnirgyára kifejezetten exportra fog dolgozni és a gyáralapítást az tette szükségessé, hogy a Lomas-sal érdekközösségben álló a Nasiczi érdekltségében működő müncheni furnirgyár a szükségletet nem tudja ellátni.

A súlyos pénzümbüntetéseket az Aviatikai Alap kíméletlenül behajtja. Az Aviatikai Alap pénztára nyilatkozatot tett közzé, amelyben felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét arra, hogy a jövőben a pénzümbüntetéseket a rendelkezések nem ismerése címén nem fogja csökkenteni vagy törölni, mert az eddig rendelkezésre állott idő elegendő volt a törvény rendelkezéseinek megismerésére. Figyelmezteti a kereskedőket és iparosokat arra, hogy a legkisebb pénzümbüntetés 2000 lejt, amelyet már 1 lejes aviatikai bélyegilleték fizetésének elmulasztása esetén is alkalmaznak.

A timisoarai buzaértékesítő hivatal enyhítésekkel eszközölt a kenyérrendelet alkalmazásánál. A timisoarai pékek szindikátusa ülést tartott, amelyen Sechei Alexandru elnök beszámolt a timisomegyei buzaértékesítő hivatalban lefolytatott tárgyalásokról. Ezek szerint az eddigi rendelkezést némileg enyhítették, amennyiben megegyezés jött létre, hogy további intézkedésig a pékeknek jogukban áll magánosok részére, azok által megdagasztott kenyeret tüni, azzal a korlátozással, hogy a harmadik személy részére való sütés csak 9-11 óra között lehetséges. Ezenkívül pedig minden egyes, magánosok részére sült kenyert az ellenőrzés megkönnyítése céljából egy könyvbe kell bevezetni. Ami a pékmesterek további kívánságait illeti, ezeket a buzaértékesítő hivatal pártólólag terjesztette fel a földművelésügyi minisztériumhoz.

Változások az Intreprinderile Forestiere Romane cégnél. Intr. Foestiere Romane most jegyezti be az április 28-i rendkívüli közgyűlés határozatait. Eszerint új igazgatósági tagok: dr. Dan Parthenie, Marius Peculea, dr. Joan Cretu. Ezzel szemben megszűnt Joan Comsa Joan, Joan Raducanu, dr. Emil Pop és Nic. Gatosky igazgatósági tagsága. A Comertul Lemnului S. A. új ig. tagjai közébe választották: Juliu Enescu, dr. V. V. Tilea, valamint dr. Laurentiu Oana szenátort, ki a Regna körül vitt nagy szerepet, míg megszűnt Comsa Jonel, dr. Emil Hatieganu és dr. Adam Popa ig. tagsága. Egyébként mindkét vállalat székhelyét Bucurestibe helyezte át.

Románia franciaországi beviteli kontingensei az év harmadik negyedére. Franciaország Románia számára a következő árukontingeneket állapította meg az év harmadik negyedére: 17 ló, 500 juh, 150 máza juhhus, 17 és félmáza levágott szárnyas, 100 máza tojás, 16.500 máza kukorica (repülőgépanyagok kompenzációk ellentétele), 25.000 máza kukorica (pótkontingens), 2250 máza lencse, 6000 máza borsó, 51.000 máza bab, 500 máza zab, 620 máza alma és körte, 164 máza faragott fa, 15.800 máza nyersfa. A fakontingenst az év második felére állapították meg.

A zsidó világgongresszus összes helyi bizottságaihoz!

Ezúton hívjuk fel azon helyi bizottságokat, amelyek még nem küldték be a köhlyezett kongresszusi igazolványok teljes ellenértékét, hogy táviratilag utalják át a még hátralévő összegeket a kongresszusi iroda címére (Comitet pt. Congres Mondial Evreesc, Cluj, str. Filipescu 6.) Kérjük továbbá az összes helyi bizottságokat, hogy vasárnap, augusztus 2-án minden helységben rendezzenek kongresszusi mitinget, amelyen a helyi zsidóság vezetői ismertessék az első zsidó világgongresszus feladatait.

A TARTOMÁNYI BIZOTTSÁG

— A török parlament rendkívüli ülésen ratifikálja a montreuxi egyezményt. Isztambulból jelentik: A török parlament holnapi rendkívüli ülésén törvényjavaslatot szavaznak meg a tengerszorosok egészségügyi illetékeinek csökkentése, az új rendkívüli hitelek nyitása érdekében és a montreuxi konferencián kötött egyezmény ratifikálása érdekében.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. J., Brasov. Lejött, köszönet. Szolgálatait szívesen vesszük a jövőben is. Üdv.

Davila Színház

Julius 30-án, csütörtökön és 31-én, pénteken este 9 órakor

a mulattatás nagymesterei

Békeffy László, a világhírű konferanszié

Hacsek és Sajó eredeti kreálói

Herczeg Jenő és Komlós Vilmos, Lengyel Gizi és Budaházy Magda lépnek fel a színházban. — Helyárak: 15-80-ig. — Jegyelővétel a színházi pénztárnál. Másodnap új műsor.

A Fischer-fiu 10-es osztályzata és a kisebbségek elleni küzdelem

A Zorile feltűnő kommentárjai egy brasovi zsidó ifju sikeres érettségi eredménye fölött. Mit tapasztalt Anghelescu dr. a Coltea kórházban

Bucuresti, julius 29. A „Zorile” című, demokratikus beállítottságáról és bátor hangjáról ismert bucaresti lap hasábjain látott napvilágot „Zseniális recept a kisebbségek elleni küzdelemre” cím alatt az alábbi cikk, amit érdemesnek tartunk teljes terjedelmében közölni.

Az a félelmetes pontosság, amellyel az egyetemi ifjuság a többé-kevésbé „politikai” természetű leszámolásokról terén „dolgozik”, arra készlet, hogy elmondjunk egy esetet, amely fölöttébb jellemző arra, hogyan teljesíti ez az ifjuság természetes kötelességeit a tanulással szemben.

Néhány héttel ezelőtt Anghelescu dr. közoktatásügyi miniszter meglátogatott a Coltea-kórházban egy cotroceni katasztrófa alkalmával megsérült lelkész. A véletlen úgy hozta magával, hogy Anghelescu dr. nyolc, a doktorátus küszöbén álló orvostanhallgatóval találkozott össze a kórházban. A minisztert, aki mellesleg jónevű sebész, érdekelte, hogy szakmájában milyen előrehaladást tettek többéves tanulmányaik során a diákok. Elkérte tehát a lelkész sérülésének Röntgen-felvételét és annak alapján pontos diagnózist kért a diákoktól a sérülés természetére vonatkozólag.

Heten a nyolc nagyreményű ifju közül úgy vélték, hogy kéztörés történt. A vélemények csak abban tértek el, vajjon a jobb vagy balkézről van-e szó, egyébként teljes volt közöttük az egyetértés. A nyolcadik diák — egy erdélyi szász, — komoly alaposággal tanulmányozta a felvételt és arra a helyes konklúzióra jutott, hogy lábtörés történt.

Hogyan mentik meg a hazát a sovinszta diákok?

Távol áll tőlünk a szándék, hogy a kegyetlen általánosítás hibájába essünk a román diák urak hozzáértését és intellektuális alaposágát illetően. Az eset azonban sokkal szimpatikusabb és sokkal feltűnőbbben illeszkedik be a pillanat borzalommal és vérrel telített atmoszférájába, semhogy fel ne említsük. A román diákok nagy előszeretettel mentik meg az országot a bajoktól, amelyek elárasztják. Általában nincs is más gondjuk, mint az ország megmentése. Akár legionáriusok, vagy keresztetek, akár taranisták, vagy liberálisok, a fejük pattan szét a hazafias vágytól, hogy megmentésük Romániát az összes veszedelmektől.

Ezért az „ideálért” harcolva a tegnapi és mai generációk ifju utódai sohasem mulasztják el a leggyászosabb arcokat végni, valahányszor kisebbségi kollégáikról van szó, akiket elsősorban tesznek felelőssé érvényesítési lehetőségeik összegorodásáért. A dolg sokkal banálisabb semhogy szükség volna kihangsúlyozásra:

a román diákságot az az eszme táplálja, hogy hagyományos szerénysége elsősorban a kisebbségi konkurenciának tulajdonítható. A furcsa az, hogy ahelyett, hogy igyekeznének ezt a konkurenciát egy minél lendületesebb és mélyebb felkészültség révén fentartani, a mai derék ifjuságunk felülről fogja meg a problémát, az állampolitika magasságából és igyekszik úgy megoldani, ahogyan már többször bizonyította, hogy a legjobban konvenial számára.

E hiba eredménye természetesen nem lehet egyéb, mint a román diákság szellemi lemaradása, amely az egész román sorsra visszahat. Ennek következtében ugyanis az országot nemcsak hogy nem mentik meg, de még jobban a sötétség és vadság igájába hajtják. Ami pedig a konkurenciát illeti, a kisebbségekkel szemben, akik elsősorban önmagukat akarják kimenteni az élet hullámaiból és komolyan tanulnak, — helyrehozhatatlanul meghiusult.

A Fischer-fiu tízes osztályzata

Önként adódik a logikus és egyszerű kérdés, vajjon nem-e jött el végül is az ideje annak, hogy a román diákság hagyja későbbre az ország megmentésének problémáját és egyelőre készüljön komolyan a vizsgákra. Itt van például a brasovi eset. Az egyetlen érettségiző, aki 10-es osztályzatot kapott román dolgozatára, egy Fischer nevű fiatalember. Az illetékes bizottságot nem igen lehet filozofizmusokkal vádolni, hiszen tagjai között ellenkező érzelmeiről ismert professzor volt. Ezen felül a vizsga a Saguna liceum aulájában zajlott le, ahol az iskola diákjai két héttel ezelőtt meglehetősen visszhangot keltő antiszemita demonstráción vettek részt.

Nyilvánvaló tehát, hogy az ifju Fischer 10-es osztályzatát több, mint objektív körülmények között nyerte el. Nem gondolják a román diákok, hogy az eset rendkívül beszédes és nem gondolják, hogy kellene csinálni valamit? Persze Fischert meg lehetne verni és ékeppen alacsonyabb rendű helyzetbe hozni. Mi azonban más intézkedésekre gondolunk. A komoly tanulásra például. Vicc nélkül, mi volna, ha kipróbálnák egyszer a kisebbségek elleni harcokat ezt a módját is? Gyérünk urak, gondolkozzanak csak egy kicsit...

Eddig az érdekes cikk, amely természetesen visszhang nélkül maradt a jobboldali sajtóban. A fiatal brasovi érettségiző egyébként akiről a Zorile említett tesz, dr. Fischer Gyula brasovi zsidó orvos fia és dr. Pap Lajos nyugalmazott főrabbi unokája. Teljes neve Fischer László és nemcsak a román nyelvből, hanem a többi tárgyakból is komoly sikerrel vizsgázott.

Tovább fokozódik a kánikulai forróság

Bucuresti, julius 29. (Az Uj Kelet tud.) A két héttel ezelőtt kezdődő kánikulai meleg az utóbbi napokban az egész ország területén erőteljesen fokozódott. A meteorológiai intézet jelentése szerint az ország különböző részein sorozatosan mérnek 37—39 fok meleget az árnyékban, ami 52—53 fokos forróságnak felel meg a napon. Julius 1—28 között mindössze négy hűvösebb nap volt, ezzel szemben 24 napon keresztül következetesen és kitaróan árasztotta a júliusi nap a kánikulai szélkanyarokat az országban. A főváros, amely leginkább szenved a nagy hőség miatt, teljesen felemésztette jégkészletét, úgyhogy a távoli városokból szállítanak naponta jéget a fővárosba. Egyedül tehát ötszáz kilométer távolságról Iasiból négy-hat vagon jég érkezik naponta Bucurestibe. A következő napokra a helyzet távolról sem biztató. A bucaresti meteorológiai intézet prognózisa sze-

rint a légnyomás további 2—3 milliméterrel emelkedik. Derült ég, enyhe, határozatlan irányú szél és az időjárás további felmelegedése várható. Nincs kizárva, hogy a hét végére a hőség elérje a 60 fokot is. Ardealban és Banatban esetleg kisebb esők várhatók. A további prognózis szerint augusztusban a hőség valamennyire csökken és az esőzések gyakoribbak lesznek.

Mezőgazdasági körökben rendkívül aggodalommal kísérik az időjárás alakulását. A régi királyság egyes részein már több mint egy hónapja egyáltalán nem esett eső. A tengeri termés helyzete ezeken a területeken ugyiszfővén kilátástalan. Moldova északi felében, a Banatban és Ardeai északi és központi részeiben a helyzet kielégítő, ezzel szemben Basarabiában, Dobrudzsában és a Dunavölgyében a helyzet igen komoly.

A nap sugara egészséget ad! Amilyen hatással van a napsugár a növény és állatvilágra, ép olyan hatást fejt ki az ODOL-fogpép a helyes fogápolásban. ODOL-fogpép biztosítja szervezetünk egészségét, mert — amint számos adat és tudományos kísérlet bizonyítja — közömbösíti a fogzománcot megtámadó és fogszut okozó savakat és fertőtlenítő hatása folytán elpusztítja a szájban fellépő baktériumokat. Számos különböző betegség, mint: rossz emésztés, gyomorбай, fejfájás, álmatlanság, fertőzés — elkerülhető ODOL-fogpép rendszeres használata által.

ODOL-fogpép naponként többszöri használata — a forró nyári hónapokban — nemcsak megvédi fogait, hanem felüli felhívíti és kellemes közérzetet biztosít.

ODOL

FOGPÉP

Az Uj Kelet és az olimpiász

Cluj, julius 29. (Az Uj Kelet tud.) A berlini olimpiász eseményeinek regisztrálására vonatkozólag rendezett ankétunkra az utóbbi napokban százával érkeznek be a válaszok az ország minden részéből. Egyenesen megnató az az érdeklődés, amelyet az olvasók a kérdésben mutatnak és a válaszokból világosan körvonalazódik az a komolyság, amellyel a kérdést kezelték.

A válaszokat tömeges voltokra való tekintettel többé nem áll módunkban egyenként ismertetni. A vélemények általában megosztottak. Azoknak jelentős táborával szemben, akik a berlini Olimpiász eseményeinek teljes ignorálását kívánták, mégis túlsúlyba kerültek azok, akik az olimpiáson nyújtott sportteljesítmények száraz regisztrálását kívánják,

főleg arra való hivatkozással, hogy az olimpiász nemzetközi sportesemény, amelynek rendezési helye nem befolyásolhatja annak komolyságát és különösképpen nem lehet vissza az ott résztvevő különböző nemzetek versenyzőinek sporttevékenységére. Az Uj Kelet szerkesztősége — mint ahogyan azt az ankét beindítása alkalmával beigerte — alkalmazkodni kíván a többségi állásponthoz és lapunk sportrovatában ismertetni fogjuk az olimpiáznak pusztán technikai eredményeit. Ezt annál is inkább kötelességünk megtenni, hogy azokat az olvasókat, akik a sport iránt érdeklődnek, ne kényszerítsük arra, hogy az olimpiász tartama alatt más lapot is legyenek kénytelenek vásárolni.

Hogyan ölte meg Kiss József ácsmunkást Hagan ácsmester, aki nem akart sztrájkba lépni

Cluj, julius 29. Az ácsmunkások sztrájkja ügyében — mely tegnap már egy halálos áldozatot is követelt Kiss Márton munkás személyében, aki felszólította Hagan Tanács helybeli, Str. Nouă 73 szám alatt dolgozó ácsot, hogy a sztrájkra való tekintettel hagyja félbe a munkát, mire szóváltás keletkezett közöttük, majd Hagan birtelen felkapta egyik vasszerszámát és lesújt vele Kissre, aki holan esett össze — ma a szociáldemokrata munkásszakszervezet részéről levél érkezett szerkesztőségünkbe, amely tisztázni akarja a gyilkosság körülményeit. A levél megírására a munkásszervezetnek az adott okot, hogy a gyilkosság előzményeiről elterjedt különböző verzók közül egyesek arról beszélték, hogy Kiss Márton és társai kényszeríteni akarták Hagan, hogy a munkát letegye és az egész tragikus végű verekedés ebből indult ki.

A munkások és munkaadók között hosszú időn keresztül folytak a tárgyalások a munkahelyi felügyelőségen — írja leveleiben a szakszervezet — Clucila dr munkahelyi vezérinspektor vezetésével a kollektív szerződés megújítása végett. Megegyezést nem tudtak létrehozni, mire a munkahelyi vezér-

felügyelő szabadkezettel adott a tárgyaló feleknek a további cselekvésre.

A szakszervezet a munkások akaratát követve elhatározta, hogy sztrájkot deklarált. A szakszervezet szakácsoknak megjelölő a tárgyaló bizottság tagjai sorsa jártak a munkahelyekről, hogy a munkásoknak a sztrájkot tudomásukra hozzák. Így került el Kiss Márton is Haganhoz és a verekedés nélkül kezdődött el, hogy Kiss kényszeríteni akarta volna Hagan a munka félbehagyására. Hagan viszont rendkívül izgulékony természetű ember, az egyszerű szavakra felüldökött és így követte el a végzetes tettet.

Hagan családja viszont azt meséli el a tragédiáról, hogy nyolc munkás állított be az ácsmesterhez, nem voltak clujiak, amiért Hagan falusiaknak nevezte őket és azt mondta, hogy ne avatkozzanak be a dolgába, ő nem tagja a szakszervezetnek és munkáját szombatra be kell fejeznie.

Az ácsok erre nekilátottak és Hagan-t az azt meséli, hogy ha az apja nem öl meg Kiss-t, úgy őt ölik meg a támadói.

(A rendőrség egyelőre folytatja a nyomozást, hogy tisztázza a gyilkosság körülményeit.)

HIREK

Amikor az „öngyilkos“ elszalad a műtőasztalról

Sibiu, július hó

A késő esti órákban nagy lőtás-futás, kiáltás verte fel a főucca egyik bérpalotájának méltóságos csöndjét. Néhány perc és a ház belseje már körülbelül úgy nézett ki, mint a felbolygatott méhkas: villámfény öntötte el a lakásokat, ablakzárak kattantak, ajtócsapkodtak; riadt, csapzott emberfejek bukkanatok éltek, az emeleti folyosókban hálórúhás alakok hajították át a cirádás korlátot, a lépcsőházakban rémült szaladgálás, lármá.

...Alant, az udvaron, a földszintes lakások egyikében, izgatott taglejtésekkel tárgyalt valamit a lakók egy kis csoportja. Valahát, az ablakból bémészködők közül, kiáltott:

— Halló, mi történt odalent?...
A kiáltást egy feldúlt képű ember kapta el, aki a ház uccai kijárta felé rohant. Nem állt meg egy szempillantásra sem, úgy kiáltott vissza:

— Öngyilkosság... Gyorsan orvos!
Szóval: öngyilkosság történt. Csupán csak öngyilkosság. Egy némelyike a riadt arcoknak erre díszként visszahuzódott az ablakok mélységébe. Nehol még a vilány is kialudt.

Az öngyilkosjelölt egy negyven év körüli asszony, a szoba padlóján feküdt, elnyúlva és mozdulatlanul, mint ha már a jobbik kezébe költözött volna belőle a lélek. Szája házott; lehunyt szája körül sötét karikák ültek, ruhája piszkos volt és gyűrődött. Egyszóval nagyon szánalomra méltóan nézett ki.

Az orvos megállapította, hogy valami mérget ivott.

Gyomormosás okából beszállították a beteget a kórházba és ráfelkötötték a kórterem asztalára. A kórtermet sürgős-forgás-járási orvosságszág, egyszóval mind az töltötte be, ami egy alapos gyomormosás feltétlen tartozéka. Amikor aztán előkerült a gumicső is, amire viszont azért lett volna szükség, hogy azon keresztül az öngyilkosjelölt gyomrába vezessék a melegvizet — olyasmi történt, ami eddigelő az orvosi gyakorlatban nem igen fordult még elő.

Az „eszméletlen“ páciens feltápáskodott fekvő helyzetéből, picit még körül is nézett, majd leugrott s a következő pillanatra uccu neki, szaladt ahogyan csak „öngyilkosjelölt“ lábaiból kifért.

Abban a pillanatban cseppet sem valaki a kapun: az ügyeletes rendőrtiszt volt, aki a kórházban azaz jelenkezett, hogy telefonon értesítve lett a rendőrség egy öngyilkosságról és hogy...

Aztán szép lassan minden kiderült. Először is persze az tisztázódott, hogy az „öngyilkosjelölt“ tulajdonképpen nem is volt öngyilkos. Sőt még csak eszéágában sem volt akár valamilyen mérget is bevenni. Egyszerűen csak megijedt a gyomormosástól, különösképpen azonban a gumicsőtől olyannyira, hogy jobbnak vélte inkább azonnal feladni a „játékot“, mi áttal — mint alább kiderül — egy felépített asszonyi hadterv — kártyavárként összeomlott.

A tanulság szempontjából okvetlenül ide kell íklatni, hogy az eset főszereplőjének — hatóságai nyomásra — meg kellett fizetni a műöngyilkossággal kapcsolatos összes költségeket: a feltört ajtót, az orvost, a kocsi, a kórházi számlát, nem beszélve arról, hogy albérleti lakásából is azonnal ki kellett hurcolkodnia. A „kényes ügy“ körülményei ugyanis, no meg s nem éppen utolsó sorban a csunyán „felültegett“ és emiatt éktelenül dühös házbéliek miatt.

Dávid Márton

— Mária királyné a cambridgei egyetemen. Londonból jelentik: Mária román királyné Ileana főhercegnő és Zwiedenek tábornok kíséretében tegnap felkereste a cambridgei egyetemet, majd megtekintette a Lakings Colletget, ahol a lincolni püspök imát mondott a világháboruban elesett román katonák lelkiüdvéért.

— A jeruzsálemi héber egyetem képviselői a nemzetközi kongresszusokon. Jeruzsálemből jelentik: A Fraenkel professzor, dr. B. Amira és dr. Motzkin, mint a héber egyetem képviselői részt vettek az oslói nemzetközi matematikus kongresszuson. Fraenkel professzor egyúttal a palesztinai kormányt is képviselte. A közeli hetekben Madridban nemzetközi kongresszus fog tanácskozni a malária elleni küzdelemről. A jeruzsálemi héber egyetemet ezúttal Kligler professzor fogja reprezentálni. A londoni érem-kongresszuson A. L. Mayer professzor, az Anglo nemzetközi pszichológiai kongresszuson Madridban R. Koebner, a kísérleti cytologiai kongresszuson, Koppenhágában dr. L. Doljansky fogja az egyetemet képviselni. Ezenfelül számos tudományos munkatársa az egyetemnek külföldi utra megy, hogy különböző tanulmányokat folytasson. Dr. M. Schwabe egy ideig Görögországban fog tartózkodni, ahol tanulmányozza a régi görög feliratokat, amelyek kapcsolatosak a legújabbban kiásott görög felirásu palesztinai emlékekkel.

— Saul Csernichovszki képviseli Palesztinát a Pen Klub argentiniai kongresszusán. Tel-Avivból jelentik: Palesztina héber Pen Klubja Saul Csernichovszkit jelölte ki képviselőjéül az augusztusban Argentínában megtartandó nemzetközi Pen Klub kongresszusra. Csernichovszki már el is utazott Argentínába, ahol előadásokat fog tartani a Keren Hajjeszód munkájáról.

— Kétezer tonnával lesz nagyobb a „Queen Mary“ testvérhajója. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a Queen Mary ikerhajója tulajdonképpen nagyobb lesz nála 2000 tonnával. Öt és félmillió fontsterlingbe fog kerülni az építése 15 hónapot vesz majd igénybe.

— Rövid hírek mindenünnen. A németországi dielenburgi bányában négy munkás széndioxid mérgezésben meghalt. — Az amerikai Camdemben 18 sztrájkoló rádiószakmunkást letartóztattak zavargások szítása miatt. Mindnyájan éhségstrájkba léptek. — Szovjetországban rendkívüli hóhullám pusztit Kelet-Szibériában, a folyóvizek anynyira lepadtak, hogy például a Volgán nem lehet hajózni. A szárazság egész Oroszországban hatalmas károkat okoz. — Pennsylvania amerikai államban orkán dühöngött a tegnap. Számos ház beomlott, két ember meghalt, 60 ember megsebesült. — Ohio államban tovább szedi áldozatait a hóhullám. Több erdő ég. — Münchenben és környékén vihar pusztított tegnap. A szél kisziklatott egy vonatot. — Az olaszországi Traponiban agyonlöttek két halálraíteltet, Pascuale Romanit és Pietro Mazzarat, akik rablási szándékkal megöltek egy 80 éves asszonyt. — A Magdeburg melletti Leopold-bányában beomlott egy szénbánya egyik tárnája. Négy munkást élve eltemetett a földomlás.

A művelt nő

tudja, hogy bőrének legnagyobb ellensége a kemény víz, mert a vízben levő feloldott kemény ásványi anyagok, méz, stb. a bőr időelőtti ráncosodásának, eldurvulásának vagy foltosságának kórokozói. Ön tudja, hogy a legmondosabb és legköltségesebb szépségápolás is eredménytelen, ha kemény vizet használ. Öntsön tehát mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot és tegye oly csodálatosan lágyvá és antiszeptikussá, mely a legérzékenyebb bőrnek is megfelel. Arcbőre, teste szépségét megőrzi a Mack's Kaiser Borax szappan, az enyhe, finomhabu hölgyiszappan.

— A Poel Cherédi szervezet szombat (sabbath nachmi) délután 5 órakor nagy „Salos szudoth“-t rendez, amelyet tóra-és perek-tanulás előz meg. A szervezet tagjait és vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Petrahe Lupu az uralkodót kívánja újszülöttje keresztapjánul. Craiovából jelentik: Petrahe Lupu, az isten és pásztor, hosszú hallgatás után most ismét hallatt magáról. Ezzel feleségének gyermeke született és Petrahe az uralkodót kérte fel, hogy vállalja a keresztapasságot. A világhírűvé lett pásztor ezzel még nem elégszik meg. Újszülött gyermekét ezenfelül a Jordán vízében akarja megkereszteltetni.

— Fontos iratok után kutattak a betörők a fővárosi főposta nagy vasszekrényében. Bucurestiből jelentik: Tegnap délelőtt a főposta tisztviselői meglepetve látták, hogy az egyik nagy pénzszekrény acélajtóján fesszegetés nyomai láthatók. Azonnal vizsgálat indult meg, amelynek során kiderült, hogy a vakmerő betörőknek sikerült kijátszaniok az éber őrséget és fényes nappal fesszegetni kezdték a nagy páncélszekrényt. Valószínűleg munka közben megzavarhatták őket, mert nem sikerült célt érniök. A pénzszekrényben egyébként csak fontos iratok voltak, úgyhogy az a feltevés, hogy nem közönséges betörők működtek, hanem az ismeretlen személy a fontos iratokat akarta megszerezni. A tettest nem sikerült kézrekeríteni.

10 hónap egyetlen formula tökéletesítésére - a **JAZZ** PUDER FORMULÁJA

PRÓBÁLJA MEG EZT AZ ÚJ SZÉPÍTŐSZERT

Tíz hónapig dolgozni egyetlen pudersformula tökéletesítésén, a tanubizonyosága annak, hogy a gyáros minden tekintetben kiváló pudert kreáljon. Ez a gondos munka teljes sikerrel járt. A JAZZ pudersformula minőségben, tapadóképességben, finomságban és illatban minden eddig gyártott pudert felülmul.

Állítunk legjobb bizonyítéká ennek a pudernek gyors sikere. Ma a Jazz pudert mindenütt kéri és a vevők száma napra szabványul.

Amikor egy puders ekkora sikert arat, csakis jó lehet. Épen ezért Önnek is ki kell próbálnia. Meg vagyunk győződve, hogy egyetlen próba után nem fog más pudershez nyulni.

— Apa és fia megrendítő szerencsétlensége a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Tegnap délelőtt háborzongató események verték tömegbe az 50 fokos melegől szenvedő főváros Radu Voda ucca lakóit. Az uccában levő csendőrök előtt játszódott Goldstein Salomon hét éves fiúcska, amikor egy arra robogó autóbussz elütötte a játékban elmerült gyermeket. A fiúcska azonnal meghalt. A szomszédok azonnal értesítették a gyermek apját, aki amikor meglátta gyermeke holttestét, megőrült.

— Házasság. Pollák Szerá (Sibiu és Tesler Salamon Timisoara, augusztus 2-án d. u. 4 órakor tartják esküvőjüket Sibiuiban Str. Elisabeta 43. sz. alatt, melyre ezuton hívják meg rokonait és ismerőseiket. M. k. 6. h.

— Bar-micvah. Rabetz Benjámín főkántor és neje szívesen látják összes jóbarátaikat és ismerőseiket Miklós fiuk aug. hó 1-én, szombaton délelőtt 10 órakor a Reg. Ferdinand uti nagytemplomban tartandó Bar-micvah ünnepélyén.

— Irodalmi előadás Léon Blumról. Pénteken, július 31-én este 8 órakor a cluj-i Magánalkalmazottak Szakszervezete irodalmi előadást rendez az Épitőmunkás Otthonban, Str. Váii 7 szám alatt. Az előadást Salomon László író és újságíró tarja Léon Blumról. Bemenet teljesen ingyenes és azon vendégeket szívesen lát a szervezet vezetősége.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniok arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közkimert természetes „Ferenc József“ keserűviz használata által — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egyhangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik. Az orvosok ajánlják.

A Habsburg monarchia összeomlása. A kétféjű sas lehell. Az a tragikus bukás, amely a világtörténelemben ugyszólván páratlan, elevenül meg szemünk előtt Bruno Brehm hatalmas körképszerű munkájában. A tragédia Ferenc József halálával indul meg és központjában fiatal utóda, Károly király áll. Az utolsó nagy Habsburg halála olyan súlyos feladat elé állította a fiatal uralkodót, amelynek megoldására a világnak semmiféle lángelméje sem lett volna képes. Tele jóindulattal és mindenáron békét akar. De a sorstragédiát föltartóztatni nem tudja. A háboru, elvész, a front fölhomlik, a király földönfutó lesz. Két sikertelen puccs után száműzik és keserves számkivetésben, fiatalon hal meg. Bruno Brehm-et nemcsak írói képessége teszi alkalmassá a világtörténelem ezen legnagyobb tragédiájának méltó földolgozására, hanem tudományos felkészültsége is. Kitűnően ismeri az eseményeket, ki tudja belőle válogatni azt, ami fontos és érdekes. Bruno Brehm: Kétféjű sas lehell c. műve Fenyő László művészi fordításában 436 lapon kitűnő kiállításban jelent meg. A Habsburg monarchia összeomlásának egy másik fejezete Bruno Brehm: Igy kezdődött... (Apis és Este) művében olvasható. A két mű külön-külön kötetenként 172 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a pompás sorozat teljes jegyzékét.

— Szabadtéri előadás. Teljesen kialakult már a Gyimesi vadírvirág népszimni szabadtéri előadása, amelyet Hetényi Elemér rendezésében augusztus 1-én és 2-án szombaton és vasárnap játszanak el a református kollégium udvarán a Székely alkalmazottak társaságának műkedvelő, a fészereket Simon Margit, Dósa Anna, Dobos Jánosné, Szász Mártonné, Kovács Rózsi, Péter Mária, Berceki Irén, Kádár Eszti, Fekete Domokos, Sándor Gerő, Seprődi László, Orbán Sándor, Dobos János, Szabadi Péter, Jánosi József, Borbély András, Nagy Ferenc, Báldi György, Farkas Sándor, Szász Márton, Orbán Ferenc, Bakó György és Nagy Feri játsszák, a zenekart Rezik Károly igazgató vezényli. A táncosok csoportjához András Árpád és Nagy Anna csatlakoztak, akik kiváló táncművészként emelni fogják a táncokat.

Bruno Brehm: Igy kezdődött... A Habsburg monarchia összeomlása. (Apis és Este). Bruno Brehm óriási feltűnést keltett regénysorozata a Habsburg monarchia összeomlásáról „A kétféjű sas lehell“ kötetel indult magyar nyelven, Fenyő László remek művészi fordításában Grill Könyvkiadó történelmi sorozatában. Ezt a kötetet követte Bruno Brehm: Igy kezdődött... (Apis és Este). Apis és Este oly mű, amely szigorúan a valóság-hoz ragaszkodik és mégis költő irta. Csak nagy alkotó tudta a megrázó eseményeket ilyen idegbemarkolóan megeleveníteni, hogy az olvasó szinte szemtanúként éli át az egészet. Sándor szerb király és hitvesének, Dragának meggyilkolása a nyitány. „Apis“ szerb órnagy volt a felbujtó és ő a lelke a Ferenc Ferdinánd elleni merényletnek is. A világháboru alatt aztán a kényelmelenné vált Apist magát is agyonlötik a szerbek. Ezt az izgalmas eseményekkel súlyosodó könyvet mély emberiség lelkesíti át és a mesteri ábrázolás a borzalmast is magas művészetté emeli. A hatalmas kötet ugyanolyan kitűnő kiállításban, mint a „Kétféjű sas lehell“, 408 lapon ugyancsak a Grill történelmi regénysorozat kiadásában jelent meg, és ára 172 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

Mirko Jelusich: Caesar. Regényes életrajz. Nincs a világtörténelemnek szereplője, aki Caesarnál többet foglalkoztatta volna az emberiséget. Mommsen, III. Napoleon, Lamartine, — hogy a régebbi, magyarul is megjelent írókat ne említsük — és a háboru előtti Ferrero foglalkoztak vele, akik valamennyien elért nagy irodalmi sikerüket elsősorban tárgyunknak köszönheték. A mi korunk Caesar életrajzát Mirko Jelusich írta meg. Eredetileg Németországban jelent meg, ahol már az 50-ik kiadás felé jár. Megjelent továbbá angol, cseh, dán, holland, horvát, lengyel, norvég, olasz, szlovén és most magyar fordításban, Olaszországban azonban dramatiszták, Németországban pedig a vakok számára Braille-féle írásban is kiadták. Különösképpen kiemelkedő előnye ennek a műnek az, hogy bátran adható az érettebb ifjúság kezébe is. A tömérdek fejezet léleket elállító gyorsasággal, drámai képszerűséggel pereg le, a nyelv pedig, kivált a párbeszédekben, monumentális. Mirko Jelusich Caesar c. műve Gergely Janka kitűnő fordításában, 451 lapon, Grill történelmi regénysorozat kiadásában jelent meg és ára 172 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a sorozat jegyzékét.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Elsülyedt egy spanyol tengeralattjáró

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Madrid, július 29. A C 5. spanyol tengeralattjáró egyike a madridi kormány azon hat tengeralattjárójának, amelyek a gibraltári szoros ellenőrzésére voltak kirendelve, elsülyedt. A tengeralattjárót a felkelők egyik arra repülő hidroplánja súlyosította el, amely Algezirából Ceutába indult. A hidroplán pilótája hatszáz méternyi magasságból vette észre a tengeralattjárót, mire leereszkedett és husz méternyi magasságból több bombát dobott a hajóra, majd elrepült Ceuta felé. A tengeralattjáró sulya 1200 tonna volt. A támadás tegnap délelőtt negyedtizenkettőkor történt és az egész légénység odaveszett.

Anglia hajlandó fegyvert szállítani Spanyolországba

London, július 29. Illetékes körökben tudni vélik, hogy az angol kormány nem fog akadályokat gördíteni annak útjába, hogy angol cégek fegyvert exportáljanak Spanyolországba. Eddig ugyan nem kértek exportengedélyt erre, de ha kárni fognak, nem fogják azt elutasítani.

Sevilla, július 29. Ellenőrizhetetlen hírek szerint Franco tábornok Sevillába érkezett.

Zsidó ügyvéd szolgáltatásának igénybevétele válóok Németországban

Frankfurt, július 29. A német napisajtó hírei között szerepel egy törvényszéki ítélet, amely szerint válóok Németországban, ha egy árja férfi hitvese nem-árja ügyvédet biz meg jogi képviselésével. Ezen a címen egy német férfi, aki tagja a nemzeti szocialista pártnak, válopert indított felesége ellen. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy nemárja ügyvédnek adott megbízás szüükszerűen a házasság feltartását vonja maga után egy idegen előtt, ami ily módon alapos ok a házasság felbontására.

Ez a szempont akkor is mérvadó, ha az illető ügyvéd állandó jogi tanácsadója volt az asszony szüleinek és egész családjának. Ugyanis a szóbanforgó esetben ez a tény áll fenn.

Hasonló álláspontra helyezkedett a charlottenburgi bíróság is egy másik esetben. A charlottenburgi bíróságnak a házasság ellen elkövetett vétségnek minősítették egy zsidó ügyvéd megbízását árja részről.

Breslau, július 29. A breslau törvényszék tizennyolc hónapi elzárásra ítélte egy zsidót, fajtárgyalás címén. Ugyanígyen vétséggel egy árját két évi börtönrre ítélték. Ezen kívül polgári jogait is felfüggesztették három évre.

A legkellemesebb nyaralás és igazi áldás betegneknek, üdülőnek a

maramuresi

COSTIUI sósfürdő

Elismert hatása van: köszvény, csusz. vészegénység, női betegségek, kimerültség, idegesség esetében.

Gyönyörű fekvésű tó fürdőnek.

Allandóan naps homokstrand, kellemes kirándulóhelyek.

Eitörangu zenekar

Ingyen vizum és vasuti kedvezmény
Olcsó árak!

Prospektust kívánatra küld az „ASTRA”
Soc. Cult. Sighetul-Maramures, Palatul
Cultural.

Tiztagu delegációval képviselteti magát a palesztinai zsidóság a genfi zsidó világkongresszuson

Jeruzsálem, július 29. A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács elhatározta, hogy az ország zsidó lakossága nevében tiztagu delegációt küld a genfi zsidó világkongresszusra. A delegáció tagjai többek között M. M. Ussiskin, a Zsidó Nemzeti Alap és a cionista Actions Comité elnöke, Jichak Grünbaum, a cionista exekutívé tagja, Josef Sprinzak, Berl Locker, dr Mossinson, Zalman Rubaschow, Raw Meir Berlin.

Nemzeti szempontok jegyében fogja levezetni a kormány a megyei és községi választásokat

Titulescu szabadságon. Madgearu felkereste Mihalachet

Bucuresti, július 29. A Curentul értesülése szerint Incullet belügyminiszter a legközelebbi minisztertanácson jelentést fog tenni a községi és megyei választások kérdéséről. Jelentésében különösen azon vármegyék és községek tanácsválasztásának kérdésével fog behatóan foglalkozni, ahol a kisebbségi lakosság száma túlhaladja a román lakosságét. A belügyminiszter abból a szempontból vizsgálja ezt a kérdést, hogy a nemzeti szempontok hatékonyan érvényesüljenek a községi és megyei választásokon. Ha Incullet irányvonala szerint folytatják le a választásokat, a székelységben például tiszta román előjárások fognak alakulni a választások eredményeként. A minisztertanácson olyan határozatot fognak hozni, amely a nemzeti szempontok fontosságát hangsúlyozza ki a községi és megyei vá-

lasztások kapcsán és egyidejűleg kitiizik a választások időpontját is.

Virgil Madgearu, aki a napokban tért vissza külföldi utjáról, tegnap Dobrestibe utazott, hogy Mihalachet tájékoztassa kül földön szerzett impresszióiról. A Curentul biztosra veszi, hogy a nemzeti parasztpárt haladéktalanul erőteljes akcióba lép.

Tatarescu lakásán tegnap politikai jellegű dezonét adott, ami után dr Costinescuval és Antonescuval tárgyalt a napirenden levő kérdésekről.

A hivatalos lap mai számában királyi dekrétum jelent meg, mely jul. 25-től szabadságot engedélyez Titulescu külügyminiszternek, akit távolléte alatt Tatarescu helyettesít.

A Delfinul tengeralattjáróval Romániába érkezett olasz tengerésztszketek az uralkodó tegnap kihallgatáson fogadta.

Olaszország és Németország elfogadták az öthatalmi értekezletre való meghívást, de mindketten külön feltételekhez kötik részvételüket

Olaszország az értekezlet előtt abessziniai hódításának elismerését és a Földközi-tengeri kérdések megoldását, Németország pedig azt kívánja, hogy a rajnai megszállásról ne essék szó a konferencián. A világpolitikai helyzet kuszáltsága miatt az angol miniszterek Angliában töltik szabadságukat

London, július 29. A világpolitika eseményeinek sorozatában egyetlen lényeges és jelentős újabb momentumnak az a fordulat nevezhető, amelyet a Reuter-ügynökség berlini levelezője jelent lapjának. Eszerint a német külpolitika egyik vezető egyénisége kijelentette, hogy Németország elfogadja az öthatalmi értekezletre való meghívást. Az öthatalmi értekezlet előtt a Németország és Anglia között fennforgó kérdéseket diplomáciai uton fogják előzőleg megtárgyalni. Egyidejűleg Párizsból az a híradás érke-

zik, hogy az olasz kormány is elfogadta az öthatalmi értekezletre való meghívást, miután Németországot is meghívták az értekezletre, valamint a földközitengeri angol haderő visszavonására vonatkozó óhaját is teljesítették.

A fenti nagyjelentőségű fordulattal kapcsolatban az angol lapok jóslatokba bocsátkoznak Olaszország és Németország részvételét illetően a locarnói ötös értekezleten. A lapok általános benyomása szerint az értekezleten Németország bizonyos fenn-

tartásokkal fog élni s ellenezni fogja bizonyos multbeli aktusainak felelősségét, mint a Rajnavidek megszállása és a locarnói szerződés megszegése.

A Daily Herald szerint Németország azt szeretné keresztülvinni, hogy a konferencia összehívása előtt közvetlen tárgyalások útján készítsék elő a megegyezést és a konferenciára csupán az egyezmény ratifikálását bízzák.

Másfelől Olaszország magatartását illetően Párizsban arról beszélnek, hogy

Olaszország Abesszinia meghódításának tényleges, ha nem is jogszertint elismerését fogja kívánni.

Olaszország állítólag a locarnói értekezlet előtt egy külön ötös konferenciát szeretne összehívni, amelyen előre megvitátnák egy új locarnói paktum lehetőségeit és a Földközi tengeri kérdések megoldását.

Az olaszok addisz-abebei jelentése szerint Kassza rasz fia tegnap döntő vereséget szenvedett az olasz csapatok által. Az abesszin csapatok, melyek Abbarra vezetése alatt állottak, a Desie és addisz-abebei közti közlekedést akarták elvágni. Az abessziniek részéről ezerre rug a halottak és sebesültek száma.

Erőszakos változástól tartanak a lengyelek Danzigban

Varsói jelentés szerint tegnap száz német tiszt és altiszt érkezett Danzigba azon a címen, hogy ott töltik nyári szabadságukat. A lengyelek erőszakos változásoktól tartanak a szabad város jelenlegi helyzetét illetően, melyet a náci újabb puccsal akarnak keresztülvinni. Ugyancsak varsói jelentés szerint Poroszország határára a németek titkos hadgyakorlatokat tartottak.

London, július 29. A ma megtartott angol minisztertanács úgy határozott, hogy az összes miniszterek szünidejüket Angliában töltésék. Ugy vélik, hogy erre a határozatra a nemzetközi helyzet feszültsége készítette a kormányt. A L'Oeuvre című francia lap szerint Anglia mindent el fog követni annak megakadályozása végett, hogy Olaszország vagy Németország Spanyol-Marokkóban befészkelhessék magukat.

Lengyel politikus kirohanása a német-lengyel szerződés ellen

Varsó, július 29. Stornszki képviselő, az ismert lengyel politikus, feltűnést keltő cikket közöl a „Kurier Warszawski” című lapban. Megállapítja mindennek előtt, hogy Hitler összes eddigi kijelentései nem szólnak alapul arra a feltevésre, mintha Németország lemondott volna keleteurópai igényeiről. Sohasem nyilatkozott meg világosabban, mint ma a német politika azon törekvése, hogy szabadkeze legyen a Keleten. Az 1934-es német-lengyel egyezmény semmilyen gátlást nem jelent Németország törekvései és akciói számára. Ha valaki ma tudni akarja, mit ér és mit jelent a Németországgal való szerződéses viszony, nem kell egyebet tennie, mint jól megfigyelni a lengyel-német barátsági egyezmény két éves életét, — fejezi be cikkét a lengyel politikus.

2400 hasáb, 1200 oldal, 35.000 címszó, 2000 szöveggép a most megjelent teljes, új, egykötetes

Révai LEXIKON

32 lemez melléklet, 20 egészoldalas színes térképpel, rendkívül erős kötésben. Azonnal rendelve 480 lej, később 600 lej

Lepage-nál
Ciu
Postán utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Ciu, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa p...
plătite...
No. 2247

Az esk...

A korn...

Nincs i...

A korn...

A hely...

A gards...

Még pe...

A kérd...

El lehe...

Es na...

Erre a...

Amny...

Ebben...

Genf...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...

Augusz...